STORTINGET

Innst. 123 S

(2025–2026)

Innstilling til Stortinget
fra finanskomiteen

Dokument 8:29 S (2025–2026)

Innstilling fra finanskomiteen om Representantforslag fra stortingsrepresentantene Grunde Almeland, Guri Melby og Abid Raja om å gjennomføre forenklingstiltak for næringslivet for minst 12 mrd. kroner de neste fire årene

---

Til Stortinget

1. Innledning

I dokumentet fremmes følgende forslag:

«1. Stortinget ber regjeringen komme tilbake til Stortinget med forslag som sørger for å oppheve kravet om at næringsdrivende plikter å ta imot kontant betaling dersom de selger en vare eller tjeneste fra et betjent, fast salgslokale eller tjenestested, med unntak for grunnleggende tjenester som dagligvarer, apotek, helserelaterte tjenester og drivstoff.
2. Stortinget ber regjeringen fremme forslag som innfører sjablongregler for fordelsbeskatning av reise og diett og også innebærer klarere definisjoner av hva som kvalifiserer for pendler-, yrkes- og arbeidsreise.
3. Stortinget ber regjeringen samordne regnskaps- og skatterapporteringen.
4. Stortinget ber regjeringen sikre at samme opplysning bare rapporteres inn til offentlige myndigheter én gang, bl.a. ved å fremme forslag om å endre statistikkloven slik at opplysningsplikten ikke kan pålegges når de samme opplysningene allerede er rapportert inn til andre offentlige registre.
5. Stortinget ber regjeringen fjerne kravet om personallister, jf. bokføringsforskriften § 8-5-6.
6. Stortinget ber regjeringen sørge for å øke terskelverdien for revisjonsplikt og forenkle kravene til revisor for små foretak, og komme tilbake til Stortinget med nødvendige forslag.
7. Stortinget ber regjeringen sette ned et offentlig utvalg med mandat om å samordne regnskapsloven, bokføringsloven, skatteloven og merverdiavgiftsloven knyttet til regnskapsførsel.
8. Stortinget ber regjeringen forenkle regelverket for skattefri kilometergodtgjørelse og samordne det med statens satser.
9. Stortinget ber regjeringen fremme forslag om å fjerne kravet om skattetrekkskonto for små foretak, jf. skattebetalingsloven § 5-12.
10. Stortinget ber regjeringen komme tilbake til Stortinget med forslag om å heve omsetningsgrensen til 3 mill. kroner for å ha rett til årlige mva-terminer.
11. Stortinget ber regjeringen sørge for å senke antallet mva-terminer fra 6 til 2 for næringsdrivende og virksomheter med mindre enn 50 mill. kroner i årlig omsetning.
12. Stortinget ber regjeringen komme tilbake til Stortinget med forslag om å heve grensen for avgiftspliktig omsetning til 100 000 kroner for å måtte registrere virksomheten i Merverdiavgiftsregisteret.»

Det vises til dokumentet for nærmere redegjørelse for forslagene.

2. Komiteens behandling

Dokumentet ble 11. november 2025 oversendt finansminister Jens Stoltenberg til uttalelse. Uttalelsen, som ble mottatt 25. november 2025, er vedlagt innstillingen.

Sakens dokumenter er tilgjengelige på sakssiden på stortinget.no.

3. Komiteens merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Frode Jacobsen, lederen Tuva Moflag, Tellef Inge Mørland, Even A. Røed og Maria Aasen-Svensrud, fra Fremskrittspartiet, Hilde Grande, Martin Virkesdal Jonsterhaug, Hans Andreas Limi og Tom Staahle, fra Høyre, Henrik Asheim og Nikolai Astrup, fra Sosialistisk Venstreparti, Marthe Hammer, fra Senterpartiet, Bjørn Arild Gram, fra Rødt, Mímir Kristjánsson, fra Miljøpartiet De Grønne, Ingrid Liland, fra Kristelig Folkeparti, Jørgen H. Kristiansen, og fra Venstre, Abid Raja, viser til at representantene fra Venstre i dette representantforslaget mener at norske bedrifter påføres unødvendig høye kostnader gjennom kompliserte regler, tung rapportering og manglende digital samordning. Regjeringen har etter deres syn ikke levert på egne forenklingsløfter, og har samtidig innført nye byrder. Forslaget presenterer derfor tolv konkrete tiltak for å forenkle skatte-, avgifts- og rapporteringsregler for næringslivet. Tiltakene anslås å redusere kostnader for bedriftene med om lag 12,75 mrd. kroner årlig, med små konsekvenser for statens inntekter.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre viser til at kompliserte regelverk, stor rapporteringsbyrde og mangel på velfungerende digitale løsninger koster norske næringsdrivende og norske virksomheter mange milliarder hvert år. En undersøkelse utført av Regnskap Norge, NHO og Revisorforeningen i 2024 viser at myndighetenes rapporteringskrav alene koster 20 mrd. kroner årlig. Det er særlig rapportering til Skatteetaten og Brønnøysundregistrene som er kostnadsdrivende.

Selv om det tilsynelatende er et tverrpolitisk mål å redusere rapporteringsbyrden og forenkle for næringslivet, skorter det på gjennomføringskraften. Der hvor den forrige regjeringen overoppfylte sitt forenklingsløfte, er dagens regjering langt fra like handlekraftig. I Hurdalsplattformen ble det slått fast at regjeringen ville

«[r]edusere næringslivets kostnader knyttet til pålagte regler og utfylling av offentlige skjemaer med 11 milliarder kroner innen 2025. Ved nye reguleringer skal det som hovedregel vurderes om små selskaper kan få spesielle tilpasninger eller unntak.»

Status etter fire og et halvt år er ifølge Nærings- og fiskeridepartementets egne nettsider per 29. januar 2026 7 mrd. kroner brutto. Et symptom på regjeringens manglende engasjement for forenkling for næringslivet er at det i den såkalte gründermeldingen ikke lenger er et målbart tall på 11 mrd. kroner, men at regjeringen vil:

«redusere næringslivets kostnader knyttet til pålagte regler og utfylling av offentlige skjemaer.»

Etter disse medlemmers syn er det usedvanlig lite ambisiøst.

Disse medlemmer mener at det er behov for et taktskifte i forenklingsarbeidet for næringslivet.

Komiteens medlem fra Venstre viser videre til at Venstre i representantforslaget derfor har fremmet tolv konkrete forslag til endringer i skatte- og avgiftsregler mv. som kan spare næringslivet for minst 12 mrd. kroner, og som samtidig har minimale kostnader for statskassen. Et av forslagene – om å fjerne krav om skattetrekkskonto – har Stortinget prisverdig allerede sluttet seg til, men det er samtidig et av forslagene med minst forenklingsgevinst målt i kroner. De fleste av de øvrige gjentas i denne innstillingen, men noen er samordnet og ordlyd er endret noe på enkelte andre.

Dette medlem finner det besynderlig at regjeringen og finansministeren utelukkende er opptatt av å advare mot tiltak som har en faktisk forenklingsgevinst i stedet for å bidra til et felles løft for forenkling eller konstruktive forslag til hvordan enkelte av forslagene som fremmes i representantforslaget, alternativt kan endres for å kunne gjennomføres eller starte en prosess for gjennomføring.

3.1 Forslaget om valgfrihet for næringsdrivende om å ta imot kontanter

Komiteens medlemmer fra Høyre og Venstre viser til at det fra 1. oktober 2024 er fastsatt nye regler som forplikter de alle fleste næringsdrivende til å ta mot kontant betaling dersom de selger en vare eller tjeneste fra et betjent, fast salgslokale eller tjenestested. Samtidig er det en øvre grense på 20 000 kroner for rett til å betale kontant som kompliserer regelverket ytterligere. Dette medførte betydelig økte kostnader for næringsdrivende, uten at det er nærmere redegjort for fra regjeringens side. Bl.a. skrev Regelrådet følgende i sin vurdering av lovendringen:

«Departementet har ikke tallfestet konsekvensene av forslagene i høringsnotatet. Hensynet til små bedrifter er heller ikke vurdert særskilt. På bakgrunn av dette kan ikke Regelrådet konkludere om tiltakene som foreslås oppnår målene til en relativt sett lav kostnad for næringslivet.»

De siste årene det er gjort en rekke lovendringer med den hensikt å begrense bruken av kontanter, bl.a. knyttet til hvitvasking og svart arbeid. Det er f.eks. ikke under noen omstendighet lov til å bruke kontanter til å betale varer eller tjenester for en verdi som overstiger 40 000 kroner (hvitvaskingsloven § 5). Reelt sett gjelder dette bare for betaling/oppgjør mellom privatpersoner og næringsdrivende. For næringslivet er den reelle grensen for betaling/oppgjør med kontanter 10 000 kroner. Det gis ikke skattemessig fradrag for kjøp av varer og tjenester eller lønn som er betalt med kontanter for beløp over 10 000 kroner. Det gis heller ikke fradrag for inngående merverdiavgift. Det er som hovedregel forbudt å utbetale lønn og feriepenger i form av kontanter. Arbeidsmiljøloven § 14-15 annet ledd pålegger arbeidsgivere å utbetale lønn via bank, gjeldende fra 1. januar i år. Regelverket er med andre ord komplisert og uoversiktlig.

I Prop. 55 L (2023–2024) skrev regjeringen selv at:

«Forenkling og kostnadseffektivitet er hensyn som kan tale for at næringsdrivende selv bør kunne bestemme hva slags kontanttilbud de ønsker å tilby.»

Disse medlemmer er enige i denne vurderingen og mener at det bør være fritt opp til den næringsdrivende om denne vil ta imot kontantoppgjør i form av mynter og sedler, eller via bank. Det må imidlertid gjøres unntak for grunnleggende tjenester som dagligvarer, apotek, helserelaterte tjenester og drivstoff der det fortsatt skal være adgang til kontant betaling.

Disse medlemmer fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen fremme forslag om å oppheve kravet om at næringsdrivende plikter å ta mot kontant betaling dersom de selger en var eller tjeneste fra et betjent, fast salgslokale eller tjenestested, med unntak for grunnleggende tjenester som dagligvarer, apotek, helserelaterte tjenester og drivstoff.»

Komiteens medlem fra Venstre viser til at hhv. finansministeren og Økokrim i tiden etter at representantforslaget ble fremmet, har tatt til orde for å avvikle hhv. tusenlapp og femhundrelapp. Dette er tiltak dette medlem støtter, men det blir unektelig et stort paradoks å tviholde på at det samtidig er en slags menneskerett å betale med kontakter overalt, bare disse er i små nok valører.

3.2 Forslaget om sjablongregler for fordelsbeskatning av reise og diett

Komiteens medlemmer fra Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre mener at regelverket som gjelder fradrag/godtgjørelse/refusjon for merkostnader til kost/losji/reise er omfattende, uoversiktlig og detaljert. Dette gjelder yrkesreiser både med og uten overnatting og pendleropphold.

For mange arbeidsgivere er det krevende å innhente alle nødvendige relevante opplysninger for å gjøre de riktige skattemessige vurderingene, spesielt gjelder dette for mindre foretak med mange mindre oppdrag i store deler av landet. Det samme gjelder reglene som gjelder skillet mellom arbeidsreise/yrkesreise. Også her kreves ofte mange og detaljerte opplysninger fra den som har vært på reise, for å avgjøre den skattemessige vurderingen, i tillegg til at det er vanskelige grenseganger.

Et annet forhold er reglene om diett på dagsreiser, hvor det fra 2018 er innført retningslinjer som medfører vanskelige skjønnsmessige vurderinger knyttet til vilkåret om merkostnader til kost på dagsreiser.

Disse medlemmer fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen fremme forslag om å innføre sjablongregler for fordelsbeskatning av reise og diett og innføre klarere definisjoner av hva som skal til for å være pendler-, yrkes- og arbeidsreise.»

Komiteens medlemmer fra Kristelig Folkeparti og Venstre vil peke på at økt kompleksitet og byrde også har kommet som følge av at takseringsreglene er frikoplet fra statens satser med hensyn til hva en arbeidstaker kan motta skattefritt fra arbeidsgiver i bilgodtgjørelse eller diett (se eget forslag om forenkling og opprydding).

Disse medlemmer vil derfor innføre sjablongregler til erstatning for mange av de kompliserte skattereglene som i dag eksisterer.

I tillegg må regelverket forenkles med en klar definisjon av hva som skal til for å være pendler-, yrkes- og arbeidsreise.

3.3 Forslaget om å samordne regnskaps- og skatterapporteringen

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen sette ned et offentlig utvalg med mandat å samordne regnskapsloven, bokføringsloven, skatteloven og merverdiavgiftsloven knyttet til regnskapsførsel og regnskaps- og skatterapportering.»

Komiteens medlemmer fra Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre vil påpeke at mye av forenklingspotensialet i digitalisering ligger i at opplysninger innrapporteres én gang og brukes til flere formål. Derfor må begreper som f.eks. «lønn» og «arbeidsinntekt» samordnes mellom regnskaps-, skatte- og trygdelovgivningen. Periodene det rapporteres på, må også samordnes.

I 2019 leverte Hans Robert Schwencke (Handelshøyskolen BI) en forstudie på oppdrag av Finansdepartementet der det konkluderes med at det er mulig å samordne regnskaps- og skatterapporteringen, slik at de små aksjeselskapene kun behøver å levere ett regnskap for begge formål i én innsending (kap. 7 i rapporten).

Revisorforeningen har anslått at forenklingsgevinsten av dette konkrete forslaget er godt over en milliard kroner. Samlede gevinster av samordning av likeartet informasjon vil trolig være vesentlig høyere.

Disse medlemmer viser videre til at regnskapspliktige foretak i dag må forholde seg til minst trefire regelverk i forbindelse med daglig bokføring: regnskapsloven, bokføringsloven, skatteloven og merverdiavgiftsloven.

Disse regelverkene harmoniserer ikke alltid, noe som gjør det vanskelig for ikke-økonomer å føre regnskapet korrekt. Skatteloven, bokføringsloven og regnskapsloven har ulike prinsipper om periodisering/opptjening, noe som kan skape forvirring.

Disse medlemmer ønsker å bruke samme prinsippbegrep på tvers av lover, noe som gjør det enklere å føre regnskap. Et annet eksempel er at skatteloven og merverdiavgiftsloven har ulike begrensninger på hva man får fradrag for, og hva som ansees som skattepliktig/avgiftspliktig inntekt. Mange innehavere av små foretak sliter med å forstå at en ikke får mva.-fradrag for en transaksjon som en får skattefradrag for, og at skattefradraget kan være i en annen periode enn mva.-fradraget.

Disse medlemmer foreslår derfor at det settes ned et offentlig utvalg for å gjennomgå disse lovene med hensikt å samordne og forenkle regelverket knyttet til regnskapsføring og for å samordne regnskaps- og skatterapporteringen.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til at det er gjennomført en forstudie levert i 2019 av Hans Robert Schwencke (Handelshøyskolen BI) på oppdrag av Finansdepartementet der det konkluderes med at det er mulig å samordne regnskaps- og skatterapporteringen, slik at de små aksjeselskapene kun behøver å levere ett regnskap for begge formål i én innsending (kap. 7 i rapporten). Disse medlemmer mener at studien gir grunnlag for å gjennomføre endringer, og ønsker primært ikke å sette ned et eget offentlig utvalg for å se på tilsvarende endringer, da den type utvalg ofte fører til unødig lang tidsbruk.

Disse medlemmer fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen legge frem forslag om samording av regnskaps- og skatterapporteringen.»

3.4 Forslag om at samme opplysninger bare rapporteres inn én gang

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Fremskrittspartiet, Høyre, Senterpartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre, viser til at SSB sender ut undersøkelser til bedrifter i ulike bransjer som bedriftene er pliktige til å svare på. Rapporteringen er ofte tidkrevende fordi bedriftene må innhente og strukturere mye informasjon. For mange oppleves dette som frustrerende fordi informasjonen allerede er sendt inn til skatte- og avgiftsmyndighetene via andre rapporteringskrav. For små og mellomstore virksomheter uten nok administrativt ansatte må rapportering ofte utføres med ekstern bistand. Det er etter flertallets syn unødvendig bruk av ressurser for norske næringsdrivende og småbedrifter.

Flertallet fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen sikre at samme opplysning bare rapporteres inn til offentlige myndigheter én gang, slik at opplysningsplikten ikke kan pålegges når de samme opplysningene allerede er rapportert inn til andre offentlige registre.»

3.5 Forslaget om å fjerne kravet om personallister

Komiteens medlemmer fra Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre viser til at regelen om personallister, jf. bokføringsforskriften § 8-5-6, ble innført med formål å motvirke svart arbeid. Ifølge en analyse gjort av Skatteetaten selv viser resultatene at ordningen ikke oppfyller hensikten. Regler som ikke virker etter sin hensikt, bør etter disse medlemmers syn avvikles. Derfor mener disse medlemmer at personallistereglene bør fjernes, eller i det minste forenkles og tilpasses formålet de opprinnelig var tiltenkt.

Disse medlemmer fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen gjennomgå kravet om personallister, jf. bokføringsforskriften § 8-5-6, med sikte på å forenkle eller fjerne bestemmelsen.»

3.6 Forslaget om å øke terskelverdiene for revisjonsplikt og forenkle kravene til revisor for revisjon av små foretak

Komiteen viser til at det i forslag 6 foreslås å heve grensene for når små selskaper må ha revisor, for å redusere kostnader. Komiteen peker likevel på at revisjon er viktig for tillit, kontroll og bekjempelse av økonomisk kriminalitet. Revisor spiller en sentral rolle i å avdekke feil, svindel og skatteunndragelser, og både Finansdepartementet og Økokrim advarer mot å svekke revisjonsplikten. Komiteen mener derfor at det ikke er godt nok dokumentert at høyere terskler vil gi samfunnsøkonomiske gevinster, og frykter at mindre kontroll vil føre til mer kriminalitet.

Komiteens medlem fra Venstre vil ikke gå videre med forslaget om å øke terskelverdiene for revisjonsplikt i denne omgang, bl.a. basert på innspill fra Revisorforeningen. Dette medlem vil likevel peke på at det er et forenklingspotensiale i å forenkle kravene til revisjon av små foretak, noe dette medlem vil komme nærmere tilbake til ved en senere anledning.

3.7 Forslaget om å samordne regnskapsloven, bokføringsloven, skatteloven og merverdiavgiftsloven

Komiteens medlem fra Venstre viser til merknader under punkt. 3.3. og det forslaget som fremmes der.

3.8 Forslaget om å forenkle regelverket for skattefri kilometergodtgjørelse og samordne det med statens satser

Komiteens medlemmer fra Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre viser til dagens regelverk for skattefri kilometergodtgjørelse der det finnes en rekke ulike satser for ulike kjøretøy. Følgende satser gjelder, jf. forskrift om satser mv. til bruk for forskudd og skattefastsetting for 2022 § 4:

- Egen bil: 3,50 kr/km
- Elbil: 3,50 kr/km
- Motorsykkel over 125 ccm: 2,95 kr/km
- Moped og motorsykkel t.o.m. 125 ccm og andre motoriserte fremkomstmidler: 2,00 kr/km
- Snøscooter og ATV: 7,50 kr/km
- Båt med motor: 7,50 kr/km
- Tillegg for hver passasjer: 1,00 kr/km
- Tillegg for kjøring på skogs- og anleggsvei: 1,00 kr/km
- Tillegg for bruk av tilhenger eller utstyr/bagasje i bilen (over 150 kg/0,5 m3): 1,00 kr/km

Dette gjør utfylling av reiseregning unødvendig komplisert.

Disse medlemmer fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen forenkle regelverket for skattefri kilometergodtgjørelse.»

Komiteens medlem fra Venstre mener at regelverket i tillegg kompliseres ytterligere av at statens satser når det gjelder egen bil og snøscooter/ATV, er høyere enn de skattefrie satsene, slik at arbeidstaker må skatte av forskjellen, noe som igjen medfører unødig mye byråkrati og innrapportering fra arbeidsgiver. Skattefrie satser bør derfor etter dette medlems syn harmoniseres med statens satser.

Statens satser er p.t. følgende (satser med avvik fra skattefri kilometergodtgjørelse i kursiv):

- *Egen bil: 5,00 kr/km*
- *Elbil: 5,00 kr/km*
- Motorsykkel over 125 ccm: 2,95 kr/km
- Moped og motorsykkel t.o.m. 125 ccm og andre motoriserte fremkomstmidler: 2,00 kr/km
- *Snøscooter og ATV: 10,00 kr/km*
- Båt med motor: 7,50 kr/km
- Tillegg for hver passasjer: 1,00 kr/km
- Tillegg for kjøring på skogs- og anleggsvei: 1,00 kr/km
- Tillegg for bruk av tilhenger eller utstyr/bagasje i bilen (over 150 kg/0,5 m3): 1,00 kr/km.

Dette medlem foreslår at antallet ulike skattefrie satser reduseres og samordnes med statens satser. Samtidig bør passasjer- og hengertillegg fjernes, da kompensasjon for dette langt overstiger den reelle kostnaden.

Dette medlem vil skissere følgende nye forenklede satser:

- Bil, moped, motorsykkel og andre kjøretøy på vei: 5,00 kr/km
- Traktor, snøscooter, ATV, båt med motor og andre kjøretøy til bruk utenfor vei: 7,50 kr/km

Dette medlem fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen samordne satsene for skattefri kilometergodtgjørelse med statens satser.»

3.9 Forslaget om å heve omsetningsgrensen for å ha rett til årlige mva.-terminer

Komiteen viser til at forslag ti går ut på å la flere virksomheter levere mva.-skattemelding bare én gang i året. Komiteen støtter ikke dette fordi ordningen allerede er knyttet til høy risiko for svindel. Finansdepartementet mener at forenklingsgevinsten er liten, særlig fordi digitale løsninger har gjort mva.-rapportering enklere. Risikoen vurderes derfor som større enn nytten.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til at mva.-svindel skjer i organiserte nettverk og utgjør en stor del av den samlede skattekriminaliteten i Norge. Disse medlemmer viser til en rekke artikler i Dagens Næringsliv om hvordan mva.-svindel er blitt kriminelles foretrukne svindelmetode. Disse medlemmer viser også til at Riksrevisjonen nylig kom med kritikk av manglende kontroll med merverdiavgiftssystemet. Disse medlemmer er på bakgrunn av dette bekymret for at en heving av omsetningsgrensen til 3 mill. kroner kan utgjøre en risiko for økt mva.-svindel.

Komiteens medlem fra Venstre viser til at enkeltpersonforetak som har omsetning over en million kroner er pliktige til å levere mva.-melding seks ganger i året. Foretak som har omsetning under denne grensen, kan etter søknad få adgang til å levere årlige eller halvårlige mva.-meldinger.

Kravet til mva.-rapportering styres utelukkende av omsetning, og ikke av bransje. Det varierer for bransjene om de ønsker terminvise eller årlige/halvårlige innsendelser av mva.-meldinger. Noen bransjer er mer mva.-sensitive enn andre, og har behov for terminvise innsendelser for likviditetens skyld. Dette gjelder i stor grad bedrifter som produserer handelsvarer. Mange bedrifter innenfor tjenestesektoren er derimot lite mva.-sensitive og har ikke behov for terminvis rapportering.

Dette medlem erkjenner i likhet med komiteen at grenseverdiene er et spørsmål om nytte versus risiko, og at det åpenbart bør være en øvre grense for rett til årlig terminoppgave, på samme måte som det er fornuftig med en rett til årlig terminoppgave for foretak med begrenset omsetning. Dette medlem viser til at dagens grense ble satt i 2017 og ikke er justert siden. Dette medlem foreslår derfor å justere grensen til 2 mill. kroner, og ikke 3 mill. kroner som opprinnelig foreslått i representantforslaget.

Dette medlem fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen heve omsetningsgrensen til 2 mill. kroner for å ha rett til årlige mva.-terminer.»

3.10 Forslaget om to mva.-terminer ved mindre enn 50 mill. kroner i årlig omsetning

Komiteen viser til at det i forslag elleve foreslås å redusere antall mva.-terminer fra seks til to i året. Komiteen støtter ikke forslaget, fordi dette kan føre til mer betalingsmislighold, økt svindel og tapte renteinntekter for staten. Det kan også skape uheldige terskeleffekter og konkurransevridning. Både Finansdepartementet og Revisorforeningen fraråder forslaget, og komiteen er enig.

Komiteens medlem fra Venstre registrerer at det har kommet vektige motforestillinger mot å redusere antall mva.-terminer ved mindre enn 50 mill. kroner i årlig omsetning, og velger derfor å ikke gå videre med forslaget i denne omgang. Det er et forslag som har begrenset effekt på forenkling målt i kroner, og dette medlem mener det er viktigere og riktigere å heve grensen for rett til årlig mva.-terminer for de minste foretakene, jf. forslag fremmet under punkt 3.9 foran.

3.11 Forslaget om å heve grensen for mva.-registrering

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre viser til at alle bedrifter med mer enn 50 000 kroner i avgiftspliktig omsetning i løpet av tolv måneder må registrere seg i Merverdiavgiftsregisteret. Disse medlemmer foreslår at denne grensen heves til 100 000 kroner. Det gjør grensen mer lik tilsvarende i øvrige nordiske land som er om lag 100 000 kroner.

Disse medlemmer fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen fremme forslag om å heve grensen for avgiftspliktig omsetning til 100 000 kroner for å måtte registrere virksomheten i Merverdiavgiftsregisteret.»

3.12 Øvrige merknader og forslag

Komiteens flertall, medlemmene fra Fremskrittspartiet, Høyre, Senterpartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre, fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen fremme forslag om å heve dagens grenser for rapporteringsplikten etter åpenhetsloven.»

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen fremme forslag om å heve grensene for antall ansatte for aktivitets- og redegjørelsesplikt i likestillingsloven.»

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Senterpartiet fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen, som del av den planlagte gjennomgangen av aktivitets- og redegjørelsesplikten i forbindelse med oppfølging av strategi for likestilling mellom kvinner og menn og i gjennomføringen av likelønnsdirektivet, også vurdere å heve grensene for hvor mange ansatte private virksomheter må ha før de omfattes av aktivitets- og redegjørelsesplikten i likestillings- og diskrimineringsloven.»

Komiteens medlemmer fra Høyre, Senterpartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre har i arbeidet med denne innstilling hatt en svært konstruktiv dialog med Revisorforeningen, som bl.a. medfører at de opprinnelige forslagene 6 og 11 ikke fremmes fra disse medlemmer i denne innstillingen. I dialogen uttrykte Revisorforeningen støtte til flere av forslagene, særlig de med stor innsparingseffekt. I tillegg pekte Revisorforeningen på at det er et stort forenklingspotensial i å heve grensene betydelig for plikten til å publisere en offentlig redegjørelse etter åpenhetsloven, og å heve grensene for den detaljerte aktivitets- og redegjørelsesplikten i likestillingsloven. Disse medlemmer er helt enige i dette.

3.13 Avslutning

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Senterpartiet, Rødt og Miljøpartiet De Grønne, viser for øvrig til statsrådens svarbrev og slutter seg til dette.

4. Forslag fra mindretall

Forslag fra Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre:

Forslag 1

Stortinget ber regjeringen sette ned et offentlig utvalg med mandat å samordne regnskapsloven, bokføringsloven, skatteloven og merverdiavgiftsloven knyttet til regnskapsførsel og regnskaps- og skatterapportering.

Forslag 2

Stortinget ber regjeringen fremme forslag om å heve grensen for avgiftspliktig omsetning til 100 000 kroner for å måtte registrere virksomheten i Merverdiavgiftsregisteret.

Forslag 3

Stortinget ber regjeringen fremme forslag om å heve grensene for antall ansatte for aktivitets- og redegjørelsesplikt i likestillingsloven.

Forslag fra Arbeiderpartiet og Senterpartiet:

Forslag 4

Stortinget ber regjeringen, som del av den planlagte gjennomgangen av aktivitets- og redegjørelsesplikten i forbindelse med oppfølging av strategi for likestilling mellom kvinner og menn og i gjennomføringen av likelønnsdirektivet, også vurdere å heve grensene for hvor mange ansatte private virksomheter må ha før de omfattes av aktivitets- og redegjørelsesplikten i likestillings- og diskrimineringsloven.

Forslag fra Fremskrittspartiet:

Forslag 5

Stortinget ber regjeringen legge frem forslag om samordning av regnskaps- og skatterapporteringen.

Forslag fra Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre:

Forslag 6

Stortinget ber regjeringen fremme forslag om å innføre sjablongregler for fordelsbeskatning av reise og diett og innføre klarere definisjoner av hva som skal til for å være pendler-, yrkes- og arbeidsreise.

Forslag 7

Stortinget ber regjeringen gjennomgå kravet om personallister jfr. bokføringsforskriften § 8-5-6, med sikte på å forenkle eller fjerne bestemmelsen.

Forslag 8

Stortinget ber regjeringen forenkle regelverket for skattefri kilometergodtgjørelse.

Forslag fra Høyre og Venstre:

Forslag 9

Stortinget ber regjeringen fremme forslag om å oppheve kravet om at næringsdrivende plikter å ta mot kontant betaling dersom de selger en var eller tjeneste fra et betjent, fast salgslokale eller tjenestested, med unntak for grunnleggende tjenester som dagligvarer, apotek, helserelaterte tjenester og drivstoff.

Forslag fra Venstre:

Forslag 10

Stortinget ber regjeringen samordne satsene for skattefri kilometergodtgjørelse med statens satser.

Forslag 11

Stortinget ber regjeringen heve omsetningsgrensen til 2 mill. kroner for å ha rett til årlige mva.-terminer.

5. Komiteens tilråding

Komiteens tilråding I fremmes av medlemmene i komiteen fra Arbeiderpartiet, Fremskrittspartiet, Høyre, Senterpartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre.

Komiteens tilråding II fremmes av medlemmene i komiteen fra Fremskrittspartiet, Høyre, Senterpartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre.

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til dokumentet og rår Stortinget til å gjøre følgende

vedtak:

I

Stortinget ber regjeringen sikre at samme opplysning bare rapporteres inn til offentlige myndigheter én gang, slik at opplysningsplikten ikke kan pålegges når de samme opplysningene allerede er rapportert inn til andre offentlige registre.

II

Stortinget ber regjeringen fremme forslag om å heve dagens grenser for rapporteringsplikten etter åpenhetsloven.

Oslo, i finanskomiteen, den 12. februar 2026

Tuva Moflag
leder

Maria Aasen-Svensrud
ordfører

VEDLEGG

DET KONGELIGE
FINANSDEPARTEMENT

Stortingets finanskomite
Stortinget
0026 OSLO

Deres ref	Vår ref	Dato
	25/6543-	25. november 2025

Dokument 8:29 S (2025-2026) Representantforslag fra stortingsrepresentantene Grunde Almeland, Guri Melby og Abid Raja om å gjennomføre forenklingstiltak for næringslivet for minst 12 mrd. kroner de neste fire årene

Jeg viser til representantforslag 8:29 S (2025-2026) fra stortingsrepresentantene Grunde Almeland, Guri Melby og Abid Raja oversendt meg til uttalelse ved brev 11. november 2025.

Forenklinger for næringslivet er høyt prioritert av regjeringen. Forenklingsarbeidet skal bidra til mer effektivt regelverk og digitaliserte prosesser for å redusere administrative og andre etterlevelseskostnader for næringslivet. Dette frigjør samfunnets ressurser og styrker norsk konkurranseevne. Siden 2021 har regjeringen gjennomført flere tiltak for å forenkle hverdagen for næringslivet.

Regjeringen har høye ambisjoner når det gjelder å gjennomføre reelle forenklinger for næringslivet. Det er et mål å legge bedre til rette for mer effektiv informasjonsflyt, blant annet gjennom reduksjon av oppgavebyrden og realisering av kun én gang-prinsippet. Før vi eventuelt fastsetter et nytt konkret mål for forenkling, vil vi kartlegge potensialet for ytterligere forenklinger og invitere næringslivet til dialog. Vi vil også be om innspill fra bransjeorganisasjoner i det videre arbeidet. Innsatsen skal rettes mot konkrete regulerings- og digitaliseringstiltak som gir reelle gevinster for næringslivet.

Her følger regjeringens svar til de konkrete forslagene:

Forslag 1: «Stortinget ber regjeringen komme tilbake til Stortinget med forslag som sørger for å oppheve kravet om at næringsdrivende plikter å ta imot kontant betaling dersom de selger en vare eller tjeneste fra et betjent, fast salgslokale eller

Postadresse	Kontoradresse	Telefon*	Avdeling	Saksbehandler
Postboks 8008 Dep	Akersgata 40	22 24 90 90	Etatsstyringsavdelingen	Hans Rasmussen
0030 Oslo		Org.nr.		Theting
postmottak@fin.dep.no	www.fin.dep.no	972 417 807		22 24 42 16

tjenestested, med unntak for grunnleggende tjenester som dagligvarer, apotek, helserelaterte tjenester og drivstoff."

Reglene om forbrukeres rett til å betale med kontanter følger av finansavtaleloven, som Justis- og beredskapsdepartementet har ansvar for. Finansavtaleloven § 2-1 tredje ledd ble endret sommeren 2024, med ikrafttredelse 1. oktober 2024. Som det fremgår av representantforslaget, ble det i Prop. 55 L (2023-2024) vist til at forenkling og kostnadseffektivitet er hensyn som taler mot at næringsdrivende pålegges å tilby kontant betaling. I proposisjonen ble det også pekt på viktige hensyn som taler for en slik plikt. Det ble særlig vist til behovet for å ivareta de gruppene av befolkningen som ikke kan eller har vanskeligheter med å bruke digitale betalingsløsninger, hensynet til sikkerhet og beredskap og at en rett til å betale med kontanter ivaretar retten til vern av privatlivet. I Innst. 323 L (2023-2024) sluttet finanskomiteens flertall seg til regjeringens forslag om å presisere kontantplikten.

Forslag 2: «Stortinget ber regjeringen fremme forslag som innfører sjablongregler for fordelsbeskatning av reise og diett og også innebærer klarere definisjoner av hva som kvalifiserer for pendler-, yrkes- og arbeidsreise.»

Skattereglene for reise og diett omfatter regler om rett til fradrag for eller skattefri dekning av merutgifter til kost, losji og reise. Adgangen til fradrag og skattefri dekning varierer ut fra hvilken tilknytning kostnaden har til skattepliktig inntekt. Det skilles mellom arbeidsreiser, pendlerreiser og yrkesreiser.

Skattereglene på dette området omfatter ulike reisesituasjoner der arbeidstakeres merutgifter avhenger av hvordan de innretter seg på reisen. For at skattereglene i størst mulig grad skal samsvare med reelle merutgifter, er reglene til dels komplekse og detaljrike.

Regjeringen er opptatt av gode forenklinger for næringslivet og vurderer forenklinger også i dette regelverket. Samtidig må arbeidsgiver benytte noe tid til vurderinger og rapportering på dette området, da en verken kan gjøre alle godtgjørelser skattefrie eller alle skattepliktige. Arbeidsgivers rapporteringsplikt bidrar også til etterlevelse, bedre kontroll, tredjepartsopplysninger og forhåndsutfylte skatteopplysninger i skattemeldingen.

Det er allerede utstrakt bruk av sjablongregler i dette regelverket for eksempel i form av standardiserte satser. Slike satser har til formål å treffe skattyters reelle merutgifter ved reisen. Hvert år gis det for eksempel standardiserte satser for fradrag og skattefri dekning av utgifter til kost, som varierer ut fra type reise og overnattingssted. Det gis også standardiserte satser for bruk av egen bil på yrkesreise samt fordelsbeskatning av fri kost og losji. Videre gis det fradrag for arbeidsreiser og pendleres hjemreiser (besøksreiser) etter standardiserte satser og beløpsgrenser gjennom reiseavstandsmodellen.

En utfordring med standardiserte satser er at de ikke alltid vil samsvare godt med de reelle merutgiftene ved reisen. Satsene som benyttes, kan dermed innebære både over- og

underkompensasjon for en skattyter. Er satsen satt for høyt, gir det insentiver til å vri avlønning over på skattefrie ytelser i stedet for kontant lønn og det kan gi en privatøkonomisk fordel. Er satsen satt for lavt, vil det føre til at flere velger å dokumentere faktiske utgifter, og slik redusere forenklingseffekten. Færre satser vil også medføre at treffsikkerheten reduseres.

Skattereglene for reisegodtgjørelse mv. ble frikoblet fra statens særavtaler fra 2011. Dette er nærmere omtalt i Prop. 1 LS (2010-2011) Skatter, avgifter og toll 2011 kap.3.2.3. Endringen gjorde det mulig å innføre egne satser i skattereglene som avviker fra statens satser. De senere årene har både Solberg-regjeringen og Støre-regjeringen forenklet satsstrukturen i disse skattereglene. Venstre var for eksempel med på å redusere antall satser for skattefri kilometergodtgjørelse til én sats i 2017, og på å innføre én felles skattefri hotellsats for kostgodtgjørelse ved reiser med overnatting i Norge og i utlandet fra 2019. Av nyere tiltak vises det til at kilometersatsen i reisefradraget i 2022, ble slått sammen til én sats uavhengig av reiselengde. I tillegg er det innført lik kostsats for langtransportsjåfører og pendlere som overnatter på brakke fra 2024.

Forslagsstillerne ber også om at regjeringen fremmer forslag om klarere definisjoner av hva som kvalifiserer for pendler-, yrkes- og arbeidsreise.

Ved behandlingen av Prop. 62 L (2024-2025) om stortingspendlerne fattet Stortinget anmodningsvedtak nr. 993. Der ber Stortinget regjeringen gjennomgå de alminnelige skattereglene for pendlere og utrede forslag til forenkling og klargjøring av regelverket.

Pendlerreglene henger tett sammen med reglene om yrkesreiser og arbeidsreiser. Regjeringen anser det naturlig at en i oppfølgingen av anmodningsvedtaket også vurderer mulige klargjøringer av reisebegrepene.

Forslag 3: «Stortinget ber regjeringen samordne regnskaps- og skatterapporteringen.»

I dag rapporterer regnskaps- og skattepliktige både et årsregnskap og skatteregnskap. Utformingen av regnskapene tar utgangspunkt i de samme transaksjonene, men disse vurderes forskjellig i regnskaps- og skattereglene. Reglene skal på hver sin måte, måle et korrekt resultat, men til ulikt formål.

Skattereglene er utformet ut fra nøytralitets- og likviditetshensyn, samt hensynet til å unngå uønskede tilpasninger og skattekreditter (typisk skatteutsettelser). Disse hensynene skal sikre rett verdsettelse til rett tid, og igjen gi staten inntekter.

Regnskapsreglene skal gi et rettvisende bilde av foretakets økonomiske forhold gjennom grunnleggende regnskapsprinsipper og -standarder. Slike regler krever skjønnsmessige kriterier for å kunne gi en korrekt måling. Dette gjør regnskapsreglene krevende å bruke ved fastsettelsen av skattepliktig resultat.

De ulike hensynene bak regnskaps- og skattereglene har gitt utslag i dels ulike prinsipper og regler for blant annet verdsettelse, tidfesting, klassifisering og definisjoner, som er økonomisk og juridisk velbegrunnede ut fra sitt formål. Dette gir igjen midlertidige forskjeller mellom «regnskapene».

Departementet mottok en forstudie i 2019 (Schwenke-rapporten) med forslag til tiltak for hvordan forskjeller mellom års- og skatteregnskapet kan reduseres, og derav redusere midlertidige forskjeller og samordne rapporteringen.

Tiltakene ble vurdert av departementet og Skatteetaten. Vurderingene viser at det er behov for betydelige endringer i reglene for å oppnå en samordning. Eventuelle endringer vil måtte gå på bekostning av hensynene bak reglene og gjøre de mindre treffsikre. Dette kan innebære at det legges til rette for skattekreditter, eller at regnskapet gir et mindre presist bilde av virksomhetens økonomiske situasjon. Konklusjonen var derfor at det ikke var praktisk gjennomførbart å fjerne alle midlertidige forskjeller mellom regnskap og skatt, for dermed å få til en felles rapportering. Jeg mener at denne konklusjonen fortsatt står seg.

Forslag 4: «**Stortinget ber regjeringen sikre at samme opplysning bare rapporteres inn til offentlige myndigheter én gang, bl.a. ved å fremme forslag om å endre statistikkloven slik at opplysningsplikten ikke kan pålegges når de samme opplysningene allerede er rapportert inn til andre offentlige registre.»**

Kvalitetssikret informasjon i offentlige registre er et viktig tiltak for å forenkle hverdagen for både næringsliv og enkeltpersoner. Informasjon registrert i nasjonale felleskomponenter og andre kvalitetssikrede registre er derfor vesentlig i dette arbeidet. Fra 1. januar 2026 gjelder nye og klarere regler for Enhetsregisteret og Foretaksregisteret. Det er Nærings- og fiskeridepartementet som har ansvaret for regelverket som regulerer disse registrene. Det nye regelverket er enklere, slik at det blir lettere å registrere opplysninger. Samtidig skal regelverket styrke tilliten til registrene ved å gjøre kontrollen tydeligere. Det gjør at offentlige myndigheter kan øke gjenbruken av de opplysningene som registrene inneholder fra før. Dette vil være en stor forbedring for næringslivet, ved at de slipper å sende inn og hente ut samme opplysninger flere ganger.

Forslag nr. 4 dreier seg videre om å endre statistikkloven slik at opplysningsplikten ikke kan pålegges når de samme opplysningene allerede er rapportert inn til andre offentlige registre. Dette skal gjennomføres ved å innføre en ny regel som pålegger SSB å frembringe en vurdering av nytten ved å få inn opplysningene, veid opp mot omkostningene for den opplysningspliktige, før nye vedtak om opplysningsplikt fattes. En slik regel ble imidlertid allerede vedtatt ved ny statistikklov i 2019 § 10 (5):

«Før Statistisk sentralbyrå beslutter å pålegge opplysningsplikt, skal det foreligge en vurdering av nytten ved å få inn opplysningene, veid opp mot omkostningene for den

opplysningspliktige og hvor inngripende behandlingen anses å være for de opplysningene gjelder. Vurderingen skal offentliggjøres.»

Som del av denne pålagte kost-nyttevurderingen skal SSB alltid vurdere om de nødvendige opplysningene allerede samles inn av et offentlig organ og kan hentes der. Dersom nye opplysninger som er nødvendige for offisiell statistikk allerede finnes i et offentlig register, vil dette fanges opp i vurderingene SSB er pålagt å foreta, og SSB henvender seg til den offentlige myndigheten i stedet for private aktører. Jeg mener på bakgrunn av dette at hensynet bak foreslått tiltak allerede er ivaretatt, og at en formell lovendring vil ikke føre til mindre rapportering. Videre pålegger statistikkloven § 11 registereierne å høre SSB når offentlige registre opprettes, endres eller nedlegges nettopp for å sikre at statistikkbehov ivaretas for å ikke øke oppgavebyrden til bedriftene og andre respondenter. SSB har også et omfattende samarbeid med registereierne for å sikre koordinering, kvalitet og effektiv ressursutnyttelse.

Det kan oppstå tilfeller der SSB søker å fange opp tidlige trender og konjunkturer, og der SSB må samle inn informasjon som senere kommer frem i offentlige register. Dette skjer i svært begrenset grad og SSB er i slike tilfeller opptatt av å holde oppgavebyrden så lav som mulig.

Forslag 5: «Stortinget ber regjeringen fjerne kravet om personallister, jf. bokføringsforskriften § 8-5-6."

Regelen om personallister i bokføringsforskriften § 8-5-6 ble innført med formål å motvirke svart arbeid. Ordningen er et viktig verktøy for å bekjempe sosial dumping og arbeidslivskriminalitet. Dette er et høyt prioritert område for regjeringen. Å fjerne personallistene vil svekke Skatteetatens kontrollmuligheter.

I forslaget er det vist til Analysenytt 2/2017 hvor det fremgår at Skatteetaten selv har kommet til at ordningen med personallister ikke har fungert i tråd med forventningene. I samme nummer av Analysenytt fremgår det også at Skatteetaten endret rammene og innretningen av sine kontroller som følge av funnene i analysen. Dette har resultert i at Skatteetaten, ved hjelp av personallistekontroller, har avdekket virksomheter som bruker uregistrert svart arbeidskraft. Kravet om personallister bør derfor ikke avvikles, med mindre det erstattes av en løsning som kan ivareta Skatteetatens kontrollbehov på dette området.

Forslag 6: «Stortinget ber regjeringen sørge for å øke terskelverdien for revisjonsplikt og forenkle kravene til revisor for små foretak, og komme tilbake til Stortinget med nødvendige forslag."

Det følger av revisorloven § 9-4 tredje ledd at revisor skal utføre lovfestet revisjon i samsvar med god revisjonsskikk. Revisor- og regnskapsførerlovutvalget pekte i NOU 2017: 15 punkt

14.3 om forholdsmessig bruk av revisjonsstandarder på at revisjon av både store og små foretak skal skape tillit til at årsregnskapet oppfyller gjeldende lovkrav og ikke inneholder vesentlig feilinformasjon. Revisjonshandlingene for å oppnå dette, kan og må etter utvalgets vurdering nødvendigvis tilpasses størrelsen og kompleksiteten til det reviderte foretaket. Utvalget anså at kravet om god revisjonsskikk legger til rette for å ta hensyn til størrelsen og kompleksiteten til det reviderte foretaket, og foreslo ikke en egen lovbestemmelse om dette. Ingen høringsinstanser hadde merknader til utvalgets vurderinger i høringen. Finansdepartementet sluttet seg til utvalgets vurderinger i Prop. 37 LS (2019–2020). En samlet finanskomité sluttet seg til forslagene, jf. Innst. 34 L (2020–2021).

Det forslås videre å fjerne eller forenkle revisors plikter i forbindelse med signering av næringsoppgave og kontrollopplysninger over bokførte og innberettede lønnsopplysninger. Slik jeg ser det ligger ikke arbeidsbelastningen for revisor i å utføre selve signaturen i Altinn, men i hva slags type arbeid som ligger til grunn for signaturen. Revisors signatur av næringsspesifikasjon og kontrolloppstilling gir Skatteetaten verdifull informasjon om at kontrolloppstillingen, skattemeldingen og selskapsmeldingen ikke er beheftet med vesentlige feil og mangler. Manglende signering er et signal fra revisor til skattemyndighetene om at det foreligger forhold som ikke er i samsvar med regelverket. Sammen med revisors plikt til å sende skriftlig begrunnelse for manglende underskrift til skattekontoret, gir dette verdifull informasjon til bruk i Skatteetatens kontrollarbeid. Jeg vil på dette grunnlag fraråde å endre på revisors plikter i forbindelse med signering av næringsoppgave og kontrollopplysninger over bokførte og innberettede lønnsopplysninger.

Forslagstillerne ber også om at regjeringen hever grensen for når revisjonsplikt inntrer. Nærings- og fiskeridepartementet har ansvar for å fastsette forskriftsregler om terskelverdien for driftsinntekter av den samlede virksomheten. Dagens omsetningsgrense er syv millioner kroner, jf. § 1 første ledd nr. 1 i forskrift 3. januar 2018 nr. 7 om terskelverdier for beslutning om å unnlate revisjon etter aksjeloven § 7-6. Terskelen er ment å gi en samfunnsøkonomisk hensiktsmessig grense for når foretakene pålegges den kostnaden ekstern revisjon innebærer. Dette må sees opp mot både risikoen for økonomisk kriminalitet og vern av kreditorenes interesser. Det fremkommer av forarbeidene til dagens regler at regjeringen foreslo at grenseverdiene skal justeres med jevne mellomrom for at denne avveiningen inflasjonsjusteres, se Prop. 112 L (2026–2017) pkt. 7.2.5. Stortinget sluttet seg enstemmig til regjeringens forslag. Terskelverdiene for driftsinntekter og balansesum er endret flere ganger etter at muligheten for fravalg ble innført. Terskelverdiene ble sist oppjustert i 2023, hvor grensen for driftsinntekter ble økt fra seks millioner kroner til syv millioner kroner.

Norge har valgt lavere terskelverdier enn det som fremgår av EUs revisjonsdirektiv. Nasjonal lovgivning kan velge lavere grenser for når revisjon er pålagt små foretak. Terskelverdiene i EU er ett av flere elementer Nærings- og fiskeridepartementet vurderer i forbindelse med forskriftsfastsetting av tersklene for revisjonsplikt.

Forslag 7: «Stortinget ber regjeringen sette ned et offentlig utvalg med mandat om å samordne regnskapsloven, bokføringsloven, skatteloven og merverdiavgiftsloven knyttet til regnskapsførsel»

Lovene som forslaget viser til, har ulike formål. Om samordning av regnskaps- og skattelov viser jeg til besvarelsen på forslag 3.

Merverdiavgift er en skatt på innenlandsk forbruk av varer og tjenester, hvor de merverdiavgiftspliktige virksomhetene innkrever merverdiavgiften for staten. Inntektsskatten skal derimot skattlegge virksomhetens overskudd i skattepliktig aktivitet. Et eksempel på forskjell mellom merverdiavgift og inntektsskatt er anskaffelse av driftsmidler, hvor det gis umiddelbart fradrag for merverdiavgiften, mens ved beregning av skattepliktig inntekt vil driftsmiddelet avskrives over levetiden etter saldoreglene.

Forskjellene mellom merverdiavgift og skatt er imidlertid ikke til hinder for at enkelte regler i lovene kan samordnes. Et eksempel på dette er Prop. 1 LS (2025-2026) punkt 11.3, om tap på kundefordring. Høringsmerknadene til forslaget viser at samordning av regelverket bare er ett av flere momenter som bransjeaktørene er opptatt av.

Mitt utgangspunkt er at det kan være et forenklingspotensiale med å samordne skatte-, avgifts-, bokførings- og regnskapsregler. På den annen side er det for meg klart at det vil måtte være vesensforskjeller mellom disse reglene, som illustrert over for merverdiavgift og skatt, og i forslag nr. 3 for skatt og regnskap. Det hører med til bildet at departementet, med bistand fra Skatteetaten og i samarbeid med bransjeorganisasjoner, har foretatt vurderinger av dette. Konklusjonen var at det ikke er praktisk gjennomførbart å fjerne midlertidige forskjeller, samt at samordning ikke nødvendigvis vil være forenklende for næringslivet. Det ville i tillegg kreve betydelige endringer i regelverkene sammenlignet med hva som ble skissert i Schwenke-rapporten. Det er altså usikkert hvor stort forenklingspotensialet er.

Det å vurdere endringer som forenkler, også ved å samordne ulike regler og regelverk, inngår som en del av departementets løpende arbeid. Det sannsynlige forenklingspotensialet er etter mitt syn for begrenset til at det er hensiktsmessig å sette ned et offentlig utvalg. Et offentlig utvalg vil være ressurskrevende, og bruk av offentlige ressurser bør gjenspeile de forventede gevinstene. Jeg kan ikke se at de forventede gevinstene forsvarer ressursbruken som kreves for å samordne regelverkene.

Forslag 8: «Stortinget ber regjeringen forenkle regelverket for skattefri kilometergodtgjørelse og samordne det med statens satser.»

Etter gjeldende regler kan arbeidsgiver utbetale kilometergodtgjørelse til arbeidstaker for yrkeskjøring med privat bil. Den skattefrie satsen for bruk av privatbil er i dag 3,50 kroner per kilometer, uavhengig av kjørelengde og gjelder også for reiser utenlands. Den skattefrie satsen skal tilsvare de faktiske merkostnadene ved bruk av eget fremkomstmiddel. Jeg gjør

oppmerksom på at den skattefrie satsen på 3,50 kroner per kilometer på egen bil anses å være høyere enn de faktiske merkostnadene, og at det derfor beregnes en skatteutgift på 570 mill. kroner i 2025.

Statens særavtale har en høyere sats for kjøregodtgjørelse for bruk av bil. Denne utgjør i dag 5 kroner per kilometer. Differansen mellom statens sats og den skattefrie satsen er skattepliktig og skal behandles som lønn, med forskuddstrekk og arbeidsgiveravgift. Dette innebærer at arbeidsgivere som følger statens satser, må dele utbetalingen i en skattefri og en skattepliktig del. Denne differansen håndteres i stor grad automatisk i arbeidsgiveres lønnssystemer. Videre vil arbeidsgivere som ikke følger statens særavtaler, kunne anvende den skattefrie satsen direkte.

Skattereglene for reisegodtgjørelse mv., herunder grensen for skattefri kilometergodtgjørelse ble frikoblet fra statens særavtaler fra 2011, se Prop. 1 LS (2010-2011) *Skatter, avgifter og toll 2011* kapittel 3.2.3. Denne koblingen mellom særavtalene (statens satser) og skattereglene ble ansett prinsipielt uheldig fordi et vesentlig innhold i skattereglene i realiteten ble fastsatt av noen av partene i arbeidslivet gjennom de sentrale lønnsforhandlingene. Skattereglene på dette området var dermed unntatt fra de normale prosedyrene for fastsetting av skatter, som legger til grunn at Stortinget skal fastsette skattene.

Koblingen hadde også andre uheldige sider, fordi skattemessige hensyn kunne inngå i fastsettingsprosessen, i tillegg til de øvrige, grunnleggende hensynene bak slike godtgjørelser.

Jeg mener det var en riktig endring som ble gjort i 2011 og at en derfor ikke bør gjeninnføre en kobling mellom skattefritaket og statens særavtaler. Regjeringen er samtidig opptatt av gode forenklinger for næringslivet og vil løpende vurdere andre endringer og forenklinger i dette regelverket.

Forslag 9: «Stortinget ber regjeringen fremme forslag om å fjerne kravet om skattetrekkskonto for små foretak, jf. skattebetalingsloven § 5-12.»

Skattebetalingsloven § 5-12, som inneholder krav om skattetrekkskonto, ble opphevet ved lov 20. juni 2025 nr. 63. Endringen trer i kraft 1. januar 2026. For nærmere omtale av bakgrunnen for forslaget vises det til kapittel 3 i Prop. 91 L (2024–2025) Endringer i skatteforvaltningsloven og skattebetalingsloven mv.

Forslag 10: «Stortinget ber regjeringen komme tilbake til Stortinget med forslag om å heve omsetningsgrensen til 3 mill. kroner for å ha rett til årlige mva-terminer."

Virksomheter skal som hovedregel levere skattemelding for merverdiavgift annenhver måned, med samtidig frist for betaling av merverdiavgiften. I 2001 ble det innført årlig

skattemelding for virksomheter med merverdiavgiftspliktig omsetning som ikke overstiger 1 mill. kroner i løpet av et kalenderår.

Hvis det i større grad åpnes opp for at flere virksomheter kan levere årlig skattemelding for merverdiavgift, vil det gå betydelig lengre tid fra merverdiavgiften oppkreves av den avgiftspliktige til den innberettes og innbetales til staten. Slik betydelig forlengelse av innberetnings- og kredittiden gir økt risiko for merverdiavgiftssvindel og for manglende innbetaling av avgift.

Det å gi flere virksomheter rett til å levere årlig skattemelding, vil gjøre det vanskeligere for Skatteetaten å kontrollere og oppdage juks. Ordningen med årstermin har vært koblet til en betydelig risiko for svindel. Slik svindel foregår gjerne ved at en virksomhet med årsoppgave fakturerer selskap med terminoppgave. Selskapet med terminoppgave vil straks sende inn skattemelding for merverdiavgift, og vil innen kort tid kunne motta utbetaling av avgiftsbeløpet. Selskapet med årsoppgave har ikke plikt til å innbetale, eller innberette, den korresponderende avgiften på lang tid. I mellomtiden er dette selskapet vanligvis forsvunnet.

For å redusere faren for svindel med årstermin har det fra 1. januar 2017 vært krav om en kvalifikasjonsperiode før selskap kan søke om årstermin. Dette innebærer at virksomheter må være registrert med to måneders terminer i minst ett år før det kan søkes om årstermin. Krav om kvalifikasjonsperiode antas å ha bidratt til å redusere faren for svindel. Ordningen vil likevel kunne åpne for misbruk og svindel, for eksempel ved overtagelse av selskaper med rett til årstermin.

Siden ordningen med årstermin ble innført for små foretak i 2001, har det skjedd en rask utvikling innenfor IT-tekniske og automatiserte løsninger for de næringsdrivende. Byrden med å levere med to-måneders terminer antas derfor å være betydelig redusert i dag sammenlignet med da ordningen ble innført. Innføringen av en kvalifikasjonsperiode fra 2017 innebærer også at selskapene uansett må innarbeide rutiner for rapportering med to måneders terminer. Hensynet til forenkling for de næringsdrivende er derfor ikke lenger et like tungtveiende argument for årstermin.

Jeg vurderer faren for svindel og mislighold å vesentlig overstige forenklingsgevinstene ved en utvidelse av ordningen om årlig rapportering.

Forslag 11: «Stortinget ber regjeringen sørge for å senke antallet mva-terminer fra 6 til 2 for næringsdrivende og virksomheter med mindre enn 50 mill. kroner i årlig omsetning.»

Merverdiavgiften innrapporteres og innbetales i dag i seks terminer i løpet av året, og innbetalingen skjer én måned og ti dager etter terminens utløp. En overgang til halvårlig innrapportering og innbetaling gjør at inntektene til staten kommer inn noe senere enn i dag. Det gir et likviditets- og rentetap for staten, med tilhørende likviditets- og rentegevinst for næringslivet samlet sett.

Å gå fra seks til to terminer for virksomheter med årlig omsetning under 50 mill. kroner, vil innebære at det tar lengre tid fra merverdiavgiften innkreves av den avgiftspliktige til den innberettes og innbetales til staten. Slik forlengelse av innberetnings- og kredittiden gir økt risiko for betalingsmislighold av avgiftskravene og merverdiavgiftssvindel. Jeg viser også til besvarelsen på forslag 10 om risikoen for økt svindel.

Med tanke på antall virksomheter og merverdiavgiftsbeløpene som berøres av forslaget, er det risiko for at forslaget vil gi et uforholdsmessig stort avgiftstap målt opp mot ev. forenklingsgevinster. På denne bakgrunn fraråder jeg å gå videre med et forslag om å senke antallet terminer for innbetaling av merverdiavgift.

Forslag 12: «Stortinget ber regjeringen komme tilbake til Stortinget med forslag om å heve grensen for avgiftspliktig omsetning til 100 000 kroner for å måtte registrere virksomheten i Merverdiavgiftsregisteret.»

Jeg oppfatter forslaget slik at virksomheter skal gis rett til registrering allerede ved oppstart av merverdiavgiftspliktig virksomhet, det vil si at vilkåret om å måtte overstige beløpsgrense fjernes. Videre oppfatter jeg forslaget slik at beløpsgrensen for registreringsplikt heves, fra 50 000 til 100 000 kroner.

At merverdiavgiftsregistrering er forbeholdt virksomheter som overstiger beløpsgrensen, er begrunnet i å begrense de administrative kostnadene ved merverdiavgiftssystemet. Vilkåret skjermer både de private aktørene og Skatteetaten fra å måtte vurdere øvrige vilkår for registreringsplikt, så lenge omsetning og uttak fra den aktuelle aktiviteten ikke overstiger beløpsgrensen.

Å øke registreringsgrensen til 100 000 kroner antas å gi økte inntekter for staten. Departementet viser til at det i Solberg-regjeringens budsjettforslag for 2015 ble fremmet forslag om å øke registreringsgrensen fra 50 000 kroner til 150 000 kroner, jf. kap. 6.2 i Prop. 1 LS (2014–2015) *Skatter, avgifter og toll 2015*. Anslagsvis 25 000 virksomheter kunne bli fjernet fra Merverdiavgiftsregisteret som følge av den foreslåtte økningen i registrerings-grensen. Videre ble det anslått at endringen ville gi et merproveny på om lag 125 mill. kroner påløpt og 100 mill. kroner bokført. Årsaken til at en heving av grensen da ble anslått å øke provenyet var at mange små virksomheter leverer negative merverdiavgiftsoppgaver til staten. Det skyldtes at de hadde mer inngående merverdiavgift til fradrag enn utgående avgift. Slike virksomheter mottar dermed en utbetaling av merverdiavgift fra statskassen.

Spørsmålet om registreringsvilkårene inngår i departementets løpende vurdering av regelverket. Eventuelle endringer i beløpsgrensen vil ha provenyvirkninger og må vurderes i den ordinære budsjettprosessen.

Med hilsen

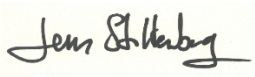

Jens Stoltenberg

Svanemerketrykksak, 2041 0654 Trykk og layout: Stortingets administrasjon